

Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola,
Hradec Králové, Komenského 234

ABSOLVENTSKÉ PRÁCE

Metodický pokyn

kolektiv autorů

revize 03

Hradec Králové 2023

Obsah

1	Volba tématu absolventské práce.....	5
2	Obecné pokyny pro tvorbu absolventské práce.....	5
2.1	Vzhled strany absolventské práce.....	6
2.2	Grafická úprava absolventské práce.....	6
2.2.1	Popis stylu Nadpis 1.....	6
2.2.2	Popis stylu Nadpis 2.....	7
2.2.3	Popis stylu Nadpis 3.....	7
2.2.4	Popis stylu Nadpis 4.....	7
2.2.5	Popis stylu „textu odstavců“.....	7
2.2.6	Popis stylu Zápatí.....	8
2.2.7	Značení tabulek, obrázků, grafů a příloh.....	8
2.3	Struktura absolventské práce.....	8
2.3.1	– 1 Úvod.....	9
2.3.2	– 2 Cíle práce.....	10
2.3.3	– 3 Teoretická část.....	10
2.3.4	– 4 Praktická část.....	11
2.3.4.1	– Metodika.....	11
2.3.4.2	– Diskuze.....	12
2.3.5	– 5 Závěr.....	12
2.3.6	– Resumé.....	12
2.3.7	– Literatura.....	12
2.3.8	– Seznam zkratk.....	13
2.3.9	– Seznam cizích slov.....	13
2.3.10	– Seznam tabulek.....	13
2.3.11	– Seznam grafů.....	13
2.3.12	– Seznam obrázků.....	13
2.3.13	– Přílohy.....	14
2.4	Práce s textovým editorem.....	14
2.4.1	Grafická úprava textu.....	14
2.4.2	Tvrdá mezera.....	14
2.4.3	Počátek vět.....	15
2.4.4	Pomlčka/spojovník.....	15
2.4.5	Předložky a spojky.....	16
2.4.6	Seznamy.....	16
2.4.7	Uvozovky.....	16
2.4.8	Mezery.....	16
2.4.9	Závorky.....	17
2.4.10	Interpunkční znaménka.....	17

2.4.11	Procenta.....	18
2.4.12	Veličiny.....	18
2.4.13	Matematické symboly.....	19
2.4.14	Zkratky.....	20
2.4.15	Akademické tituly.....	20
2.5	Etické aspekty tvorby absolventské práce.....	20
3	Typy absolventských prací pro obor DVS a DDS.....	21
3.1	Kazuistika.....	21
3.1.1	– 1 Úvod.....	21
3.1.2	– 2 Cíle práce.....	22
3.1.3	– 3 Teoretická část.....	22
3.1.4	– 4 Praktická část.....	22
3.2	Průzkumná práce.....	23
3.2.1	– 1 Úvod.....	23
3.2.2	– 2 Cíle a předpoklady.....	23
3.2.3	– 3 Teoretická část.....	24
3.2.4	– 4 Praktická část.....	24
3.2.4.1	– 4.1 Metodika.....	24
3.2.4.2	– 4.2 Charakteristika respondentů.....	24
3.2.4.3	– 4.3 Výsledky průzkumu a jejich analýza (Analýza výsledků průzkumu).....	25
3.2.4.4	– 4.4 Diskuze.....	25
3.2.5	– 5 Závěr.....	25
3.3	Teoreticko-praktická práce.....	25
3.3.1	Praktická část.....	25
3.3.1.1	– 4.1 Metodika.....	25
3.3.1.2	– 4.2 Charakteristika respondentů/klientů.....	26
3.3.1.3	– 4.3 Výsledky práce a jejich analýza.....	26
3.3.1.4	– 4.4 Diskuze.....	26
3.3.2	– 5 Závěr.....	26
3.4	Edukace.....	26
3.4.1	– 4.1 Metodika.....	27
3.4.2	– 4.2 Edukační proces.....	27
3.5	Rešeršní typ práce.....	27
4	Typy absolventských prací pro obor DFA.....	28
4.1	Průzkum.....	28
4.2	Rešeršní typ práce.....	28
5	Typy absolventských prací pro obor DZL.....	28
5.1	Průzkumná práce.....	28
5.2	Teoreticko-praktická práce.....	29
5.2.1	– 4.1 Metodika.....	29

5.2.2 – 4.2 Charakteristika studovaného materiálu nebo posbíraných, již naměřených dat.....	29
5.2.3 – 4.3 Výsledky práce a jejich analýza.....	29
5.2.4 – 4.4 Diskuze.....	29
5.3 Rešeršní typ práce.....	29
6 Typy absolventských prací pro obor DZT.....	30
6.1 Teoreticko-praktická práce.....	30
6.1.1 – 1 Úvod.....	30
6.1.2 – 2 Cíle práce.....	30
6.1.3 – 3 Teoretická část.....	30
6.1.4 – 4 Praktická část.....	30
6.2 Průzkum.....	31
6.3 Rešeršní typ práce.....	31
7 Hodnocení a obhajoba absolventské práce.....	31
7.1 Hodnocení absolventské práce.....	31
7.2 Obhajoba absolventské práce.....	31
8 Příklady citování v absolventské práci.....	32
8.1 Přímá a nepřímá citace.....	32
8.1.1 Přímá (doslovná) citace.....	32
8.1.2 Nepřímá citace (parafráze).....	32
8.2 Příklady citačních odkazů a bibliografických citací.....	33
8.2.1 Citační odkazy formou „jméno-datum“ (Harvardský systém).....	33
8.2.2 Citační odkazy formou číselných odkazů.....	33
9 Seznam zkratk.....	35
10 Seznam revizí.....	36
Přílohy:.....	37

1 Volba tématu absolventské práce

Téma absolventské práce (dále ABP) musí odpovídat odbornému zaměření příslušného studijního oboru, možnostem realizace v podmínkách školy a dostupnému personálnímu zabezpečení, musí být v souladu se současnou úrovní vědeckého poznání.

ABP musí povinně obsahovat část teoretickou, která tvoří teoretické východisko pro praktickou část práce. Druhou, povinnou, součástí tvoří praktická část, ve které autor popisuje výsledky vlastní výzkumné činnosti.

A jak tedy zvolit vhodné téma?

Určitě jste se během své praxe a studia setkali s nějakým velice zajímavým tématem nebo onemocněním, které by bylo vhodné k rozpracování. Pak už záleží jen na Vás, jaký typ práce zvolíte, co byste rádi zjistili a jaké máte možnosti. S touto vizí pak kontaktujete svého vedoucího práce, který Vám bude ve vhodný okamžik přidělen, a vše s ním proberete. K první schůzce s vedoucím je vhodné se dostavit již alespoň se seznamem stěžejních zdrojů, které ve své práci použijete. Památujte, že stěžejními zdroji jsou tištěné publikace (knihy), dále pak časopisecká literatura a relevantní elektronické zdroje. Zdroje by neměly být starší 10 let. Toto však není dogma, záleží na zvoleném tématu (např. zdroje starší 10 let při tvorbě práce o diabetu mellitu nejsou obhajitelné. Naopak pojednává-li práce o tématu, které není časté, probádané, jsou zdroje staršího data obhajitelné).

2 Obecné pokyny pro tvorbu absolventské práce

Absolventská práce by měla být v rozsahu 30–40 stran. Do celkového počtu se nezapočítávají úvodní listy, seznam použitých zdrojů a přílohy. Praktická část práce by měla být rozsáhlejší než teoretická, maximálně by měl být poměr obou částí 50 % : 50 %.

ABP může být psána v 1. os. č. j. (zjistil(a) jsem, dospěl(a) jsem k závěru...) tam, kde autor klade důraz na vlastní výsledky. Práce může být také psána v 1. os. č. mn. (zjistili jsme, dosáhli jsme) nebo v trpném rodě (bylo zjištěno...).

Členění textu ABP musí odpovídat obsahu práce, jazyková stránka absolventské práce musí odpovídat současné jazykové normě, tedy poslednímu vydání Pravidel českého pravopisu. Hrubé pravopisné, gramatické či stylistické chyby snižují úroveň práce bez ohledu na věcný obsah a nebudou připuštěny k obhajobě.

Typografická stránka ABP musí odpovídat ČSN 01 6910 Úprava dokumentů zpracovaných textovými procesory – revize normy s účinností od 1. 8. 2014.

Pokud jsou v práci užívány zkratky, musí být při prvním použití vysvětleny nebo musí být v závěru práce sestaven seznam zkratek – viz kapitola 2.3.8 .

Celkem je třeba vytisknout a odevzdat dva výtisky práce (jedna se vrátí studentovi po obhajobě) a dále dodat absolventskou práci v digitální podobě (soubor formátu PDF). Oba výtisky je třeba dodat v knižní vazbě.

2.1 Vzhled strany absolventské práce

Student ABP odevzdává psanou na běžném kancelářském papíru formátu A4, barva papíru je vždy bílá, písmo černé, barevné součásti práce (obrázky, grafy) se tisknou barevně, tisk je **jednostranný**. V celé ABP je nutné respektovat jednotné nastavení všech okrajů:

- dolní okraj strany – 20 mm
- výška zápatí – 5 mm
- odsazení zápatí od textové plochy – 5 mm
- horní okraj strany – 25 mm
- pravý okraj strany – 20 mm
- levý okraj strany – 35 mm

2.2 Grafická úprava absolventské práce

Nadpisy se zarovnávají vlevo, používá se bezpatkové písmo (např. Arial, Calibri, DejaVu Sans ...), kapitoly se čísly a s názvem kapitoly se zvýrazňuje i číslo kapitoly. Mezi číslem kapitoly a textem (názvem) kapitoly se nedělá tečka.

Text ABP je optimálně členěn do tří úrovní nadpisů, v opodstatněných případech lze použít i 4. úroveň nadpisu. V celé práci je předpokládáno využití stylů textového editoru – nejen pro nadpisy, ale rovněž i odstavcový text a seznamy.

2.2.1 Popis stylu Nadpis 1

- velikost písma 16
- řez písma běžný (ne kurzíva, ne tučné)
- odsazení dole 6 bodů (LibreOffice 0,2 cm)
- odsazení vlevo 0 cm
- řádkování 1,5
- tímto „nadpisem 1“ se uvádějí názvy hlavních kapitol – *tento nadpis začíná vždy na nové stránce*

Poznámka: V tomto textu nezačínají hlavní kapitoly označené stylem Nadpis 1 na nové straně, a to z důvodu úspory místa při tisku tohoto pokynu.

2.2.2 Popis stylu Nadpis 2

- velikost písma 14
- řez písma tučná kurzíva
- odsazení nahoře 12 bodů (LibreOffice 0,4 cm)
- odsazení dole 6 bodů (LibreOffice 0,2 cm)
- odsazení vlevo 0,2 cm
- řádkování 1,5
- zarovnání vlevo

2.2.3 Popis stylu Nadpis 3

- velikost písma 14
- řez písma běžný
- odsazení nahoře 12 bodů (LibreOffice 0,4 cm)
- odsazení dole 6 bodů (LibreOffice 0,2 cm)
- odsazení vlevo 0,4 cm
- řádkování 1,5
- zarovnání vlevo

2.2.4 Popis stylu Nadpis 4

- velikost písma 13
- řez písma tučná kurzíva
- odsazení nahoře 12 bodů (LibreOffice 0,4 cm)
- odsazení dole 6 bodů (LibreOffice 0,2 cm)
- odsazení vlevo 0,6 cm
- řádkování 1,5
- zarovnání vlevo

2.2.5 Popis stylu „textu odstavců“

Pro běžný text se používá patkové písmo (např. Nimbus Roman No9 L, Times New Roman ...):

- velikost písma 12
- řez písma běžný
- odsazení nahoře 6 bodů (LibreOffice 0,2 cm)
- odsazení dole 6 bodů (LibreOffice 0,2 cm)
- odsazení vlevo 0 cm
- odsazení prvního řádku 1,25 cm

- řádkování 1,5
- zarovnání do bloku
- dělení slov automaticky, pod kontrolou autora

Pro zvýraznění slova nebo sousloví v textu odstavce je v souladu s ČSN 01 6910 obvyklá kurzíva, zvýrazňování podtrženým řezem je považováno za příliš výrazné, neestetické.

Pro zvýraznění názvů podnadpisů psaných v úrovni běžného textu (mimo nadpisové styly) je vhodné použít tučný řez písma – viz kapitola 2.3 , podnadpis „**Obsah**“.

2.2.6 Popis stylu Zápatí

Tento styl je shodný s předchozím uvedeným stylem, viz kap. 2.2.5 , pouze se zarovnává na střed. Slouží pro označení čísel stran v celé práci. První viditelně číslovanou stranou je strana, na které se nachází obsah.

2.2.7 Značení tabulek, obrázků, grafů a příloh

Každá tabulka, obrázek, graf i příloha musí mít svoje číslo a svůj název. Běžně se používá označení tabulka 1, graf 1, obrázek 1, příloha 1 (lze značit také tab. 1, obr. 1).

Číslo a název tabulek je uváděn standardně nad tabulkou.

Číslo a název grafů a obrázků je standardně uváděn pod grafem či obrázkem.

Na každou tabulku, obrázek, graf a přílohu musí být v textu uveden odkaz (např. viz tabulka 3). Číslování se řídí pořadím zařazení do textu.

2.3 **Struktura absolventské práce**

Vlastní úvodní kapitole práce (obvykle strana 7) předcházejí listy vymezující název práce, čestné prohlášení, poděkování, ředitelkou školy potvrzené zadání absolventské práce a obsah – viz příloha 2, 3, 4.

Poděkování není povinnou součástí práce, je ale zvykem jej uvádět (vkládá se na samostatný list mezi čestné prohlášení a zadání abs. práce).

Celá ABP se formálně i věcně dělí na tyto hlavní části (kapitoly):

Desky pevné vazby absolventské práce – viz příloha 1

Titulní list – viz příloha 2

Registrace absolventské práce – viz příloha 3

Čestné prohlášení – viz příloha 4

Poděkování

Obsah

1 Úvod

2 Cíle práce

3 Teoretická část

4 Praktická část

5 Závěr

Resumé

Literatura

Seznam zkratk

Seznam cizích slov

Seznam tabulek

Seznam grafů

Seznam obrázků

Přílohy (poslední přílohou bude doložení procentuální shody v antiplagiátorském systému)

Desky pevné vazby absolventské práce

Na pevných deskách ABP (viz Příloha 1) je uprostřed strany uveden nadpis absolventská práce (velikost písma 28), v pravém dolním rohu je uvedeno jméno autora a v levém dolním rohu je uveden rok obhajoby (oboje velikost písma 16).

Titulní list

Jedná se o první list ABP vytištěný na běžném kancelářském papíru, tento list má již nastavené okraje ABP dle kapitoly 2.1.

V horní části listu je na střed umístěn celý přesný název školy s adresou (velikost písma 12). Uprostřed listu je na střed umístěn přesný název ABP (tučný řez písma, velikost 16). Název musí být totožný s názvem práce uvedeným v žádosti o registraci ABP. Pod názvem ABP je na střed uveden typ práce (např. průzkum) – velikost písma 12.

V levém dolním rohu je pod sebou uvedeno jméno autora, jméno vedoucího práce (se všemi tituly ve správném pořadí), studijní obor a školní rok (vše velikostí písma 12).

Obsah

Obsah je tvořen seznamem kapitol a podkapitol s uvedením strany, kde v ABP začínají. K tvorbě obsahu se běžně využívá funkce, jež obsah automaticky vygeneruje. V žádném případě není vhodné tvořit obsah „ručně“!

Touto částí ABP počíná viditelné číslování stránek absolventské práce, první strana obsahu bude mít tedy číslo strany 5.

2.3.1 – 1 Úvod

Úvod by měl zaujímat 1–2 strany z celkového rozsahu práce. Autor v této kapitole představí téma svojí práce, zdůvodní výběr tématu (osobní zkušenost, pracovní zkušenost, dlouhodobý zájem), vztah k tématu, vyzdvihne její význam, nastíní výstup práce. Svá

tvrzení může podpořit také přehledem dostupných známých faktů, statistickými údaji v oblasti problému, zmínkou o kvalitě života s tímto onemocněním atd.

2.3.2 – 2 Cíle práce

V této kapitole autor vytyčí 2–3 cíle, kterých chce ve své práci docílit. Formulace cílů by měla být jasná, stručná a výstižná.

Cíl je formulován slovesem v infinitivu (např. stanovit, zhodnotit, popsat, zjistit, definovat...)

Rozsah této kapitoly je max. 1 strana.

2.3.3 – 3 Teoretická část

Teoretická část práce popisuje teoretická východiska vztahující se k vlastní části praktické. Stavba této části by měla být logická, jazykově a stylisticky správná, psaná jednoduše, jasně a čtivě. Rozsah této části práce by měl být v porovnání s praktickou částí (maximálně) 50 %.

Text mohou vhodně doplňovat obrázky, fotografie, tabulky a grafy – musí být však náležitě číslované s názvem a v textu na ně musí být odkaz. Jejich množství v textu není přesně stanovené, ale větší počet obrázků působí nevhodně jako snaha o získání většího počtu stran. V případě, že chce autor text doložit velkoplošnými obrázky či fotografiemi, je vhodné nezařazovat je do vlastního textu, ale uvést je v přílohách. Pak pro ně platí stejná pravidla jako pro používání příloh – viz dále.

Příklad logické stavby osnovy teoretické části práce

3.1 Charakteristika onemocnění

3.2 Etiologie

3.3 Klinický obraz

3.4 Diagnostika

3.4.1 Neinvazivní metody diagnostiky

3.4.2 Invazivní metody diagnostiky

3.5 Léčba

3.5.1 Léčba konzervativní

3.5.2 Léčba chirurgická

Pokud autor použije v textu zkratky, musí je, jak již bylo výše uvedeno, při prvním použití vysvětlit nebo na konec práce zařadit jejich seznam (vhodné je jak jejich vysvětlení, tak přiložení seznamu zkratk).

Myšlenky autorů nelze vydávat za své, je nutné je náležitě z použitých publikací citovat. Způsob citování musí být v celé práci jednotný. Cituje se tehdy, jestliže do práce zařadíme myšlenku, citát, a to buď doslovně (přímá citace → pak je tento text ohraničen uvozovkami, je psán kurzívou a v citačním odkazu je uvedeno číslo strany, odkud byl text

doslovně citován) nebo ve vlastním způsobem zformulované podobě (parafráze = nepřímá citace → text je psán standardním písmem, není ohraničen uvozovkami, citační odkaz nemusí obsahovat číslo strany z citovaného zdroje). Citace musí být úplná – ukázka viz kap. 8.1 .

Způsoby citování a zápis bibliografické citace musí odpovídat aktuální citační normě ČSN ISO 690 (01 0197) ze dne 1. 4. 2011. Pro snadnější práci se zdroji, doporučujeme citování dle formy „jméno-datumb“ nebo pomocí číselných odkazů. Citační odkazy uvádíme v kulatých závorkách.

Množství citovaných zdrojů k citačnímu odkazu za jednotlivými citovanými úseky by mělo být adekvátní délce citovaného textu (není vhodné za krátký text uvádět více citačních odkazů na zdroje stejného zaměření).

Příklad možných způsobů citace:

- forma „jméno-datumb“ (Harvardský systém) – citovaný text (Janeček, 1991). U přímé citace je za rokem vydání uvedeno číslo strany (Janeček, 1991, s. 58). Veškeré zdroje jsou pak v seznamu literatury uvedeny dle abecedního pořadí příjmení prvního autora. Viz kapitola 8.2.1
- forma číselných odkazů – citovaný text (7). U přímé citace je za číslem zdroje uvedeno za čárkou číslo stránky (7, s. 58). Číslování zdrojů je v tomto případě číselně posloupné, tj. první použitý zdroj musí mít vždy číslo 1, další má číslo 2 atd. Pod tímto číslem pak citovaný zdroj figuruje v celé práci. Nesmí se tedy stát, že první citační odkaz v textu (třeba již v úvodu nebo v prvním odstavci teorie) bude mít číslo 14, další č. 3 a další č. 1. Viz kapitola 8.2.2 .

2.3.4 – 4 Praktická část

Nezbytnou součástí této kapitoly je podkapitola metodika a diskuze. Rozsah celé praktické části by měl tvořit minimálně 50 % z celkového rozsahu absolventské práce.

2.3.4.1 – Metodika

Obsahuje stručný popis práce, techniky, použitých materiálů a souborů. Pokud jsou v práci použity např. diagnostické soupravy, je třeba uvést firmu, která tyto soupravy vyrábí.

V případě kazuistiky popisuje autor např. metodu ošetřovatelského procesu, model, podle, kterého vlastní praktickou část vypracoval, anamnestický rozhovor, metody fyzikálního vyšetření sestrou atd.

Zvolené postupy a metody je nutné popsat, vysvětlit a zdůvodnit jejich výběr. Optimální rozsah je 1–2 strany.

Vlastní praktická část práce popisuje vlastní činnost autora. Obsahuje vše, co bylo zjištěno, vypočítáno, vyzkoumáno, prověřeno v laboratorních nebo klinických podmínkách. Prezentované výsledky mají být jasné a srozumitelné.

U prací průzkumného (výzkumného) typu je nezbytnou součástí této kapitoly podkapitola diskuze.

2.3.4.2 – Diskuze

Autor zde porovnává výsledky práce s doposud známými fakty, vysvětlí zde shodu nebo odlišnosti s v úvodu stanovenými cíli a předpoklady práce.

2.3.5 – 5 Závěr

Autor zde shrnuje o čem práce pojednává, o kterém onemocnění nebo problému psal, k jakým výsledkům dospěl. Popisuje pozitiva, úskalí, následnou péči o nemocného nebo další vývoj jeho zdravotního stavu, případná doporučení pro další zpracování...

Rozsah této kapitoly by měl činit 2–3 strany.

2.3.6 – Resumé

Resumé je uváděno v českém a cizím jazyce (anglickém (Summary, Abstract) nebo německém (Zusammenfassung)). Jedná se o stručné vyjádření obsahu práce v rozsahu cca 10–20 řádků.

Resumé píše autor buď v 1. osobě jednotného čísla minulého času (např. Za téma absolventské práce jsem si zvolila...) nebo ve 3. osobě jednotného čísla přítomného času (např. Absolventská práce se zaměřuje na problematiku...)

České i cizojazyčné resumé je uváděno na jedné společné straně. Touto kapitolou končí číslování stran absolventské práce.

Příklad resumé:

Zabýval(a) jsem se v rámci metody ošetrovatelského procesu ... ošetrovatelskou péčí o klienta s ... onemocněním, prioritní ošetrovatelské diagnózy, které jsem stanovil(a) ..., jsem řešil(a) v plánování ošetrovatelské péče tímto způsobem ... s těmito výsledky ... a dospěl(a) jsem k těmto závěrům ... atd.

2.3.7 – Literatura

Tato kapitola již není číslována a stejně tak nejsou uváděna čísla stran, na kterých se nachází.

Pro realizaci své práce musí autor použít a následně adekvátně uvést minimálně 10 pramenů moderních. Za moderní se považují publikace maximálně 10 let staré. Toto

však není dogma, záleží na zvoleném tématu (např. zdroje starší 10 let při tvorbě práce o diabetu mellitu nejsou obhajitelné. Naopak pojednává-li práce o tématu, které není časté, probádané, jsou zdroje staršího data obhajitelné). Stěžejním zdrojem jsou knihy, dále pak časopisecká literatura, internetové zdroje atd. Předpokládá se také autorova schopnost pracovat s cizojazyčnými materiály. Všechny tyto zdroje je třeba řádně v textu citovat a do seznamu literatury správně zaznamenat bibliografickou citaci.

Řazení jednotlivých zdrojů je podřízeno způsobu citování v textu. Rozdělení zdrojů na tištěné, časopisecké, elektronické atd. je vhodné pouze u citování formou „jméno-datum“. V případě citování formou číselných odkazů je výše uvedené dělení nevhodné, zdroje se řadí bez rozdělení dle číselné posloupnosti.

2.3.8 – Seznam zkratk

Tato kapitola není povinnou součástí práce. Je však vhodné ji uvést.

2.3.9 – Seznam cizích slov

Tato kapitola není povinnou součástí práce. Je však vhodné ji uvést.

2.3.10 – Seznam tabulek

Tato kapitola není povinnou součástí práce. Je ale vhodné seznam vytvořit. Ideálně pomocí generování seznamu (stejně jako při generování obsahu v úvodu práce). Pro generování seznamu tabulek je nutné využívat funkce titulku u každé tabulky, pak lze seznam tabulek vygenerovat automaticky.

2.3.11 – Seznam grafů

Tato kapitola není povinnou součástí práce. Je ale vhodné seznam vytvořit. Ideálně pomocí generování seznamu (stejně jako při generování obsahu v úvodu práce). Pro generování seznamu grafů je nutné využívat funkce titulku u každého z nich, pak lze seznam grafů vygenerovat automaticky.

2.3.12 – Seznam obrázků

Tato kapitola není povinnou součástí práce. Je ale vhodné seznam vytvořit. Ideálně pomocí generování seznamu (stejně jako při generování obsahu v úvodu práce). Pro generování seznamu obrázků je nutné využívat funkce titulku u každého z nich, pak lze seznam obrázků vygenerovat automaticky.

2.3.13 – Přílohy

Na všechny přílohy, které autor užije ve své práci a jsou uvedeny v této kapitole, musí být v textu odkaz. Přílohy jsou číslovány podle pořadí použití v textu práce. Je vhodné zprvu vypsát seznam příloh s jejich čísly, na dalších stranách pak následují jednotlivé přílohy. Počet příloh není omezen, ale měl by být úměrný rozsahu práce. Přílohy by měly mít kvalitní provedení, čitelný text (pozor na kvalitu kopírovaných materiálů resp. stažených obrázků). Souhlas s použitím musí být uveden také např. při použití dokumentace zdravotnického zařízení, při použití fotografií pacienta atd. V případě fotografií, tabulek, grafů atd. z učebnic, časopisů, internetu atd. je třeba takovýto materiál opět náležitě citovat.

2.4 Práce s textovým editorem

V této podkapitole uvádíme souhrn základních typografických pravidel při psaní textu. Tato pravidla jsou daná normou ČSN 01 6910 Úprava dokumentů zpracovaných textovými procesory z roku 2014.

Smyslem následující podkapitoly je pomoci autorům vypořádat se s typografickými pravidly, která je nutné dodržet při práci s textovými editory. Také nedodržení těchto pravidel znehodnocuje práci a zhoršuje tak její výsledné hodnocení.

2.4.1 Grafická úprava textu

V celém textu by mělo být použito stejné písmo, jeho stejná velikost, nadpisy daného stylu rovněž používají stejný font písma a stejnou velikost. Barva písma nadpisů a textu odstavců je černá. Důležité je také zvážit dělení slov, které by nemělo být plně automatické. Mělo by být pod kontrolou autora textu, jelikož by dělením slov mohly vzniknout v českém jazyce nevhodné výrazy (např. kni-hovna).

Začátky a konce stránek

Na konci stránky by neměl zůstat osamoceně nadpis nebo řádek, vztahující se k předchozímu (další strana) nebo následujícímu textu (předchozí strana).

V celé práci je rovněž vhodné používat jednotný styl odrážek a jejich odsazení.

2.4.2 Tvrdá mezera

Tam, kde je třeba zabránit zalomení řádku na nevhodném místě, se využívá tvrdá mezera. Vytváří se současným stiskem kláves CTRL+SHIFT+mezerník. Využívá se například mezi číslem a značkou, je-li třeba svázat jednohláskovou předložku nebo spojku atd.

2.4.3 Počátek vět

Nové věty by neměly začínat číslem. Je tedy nutné větu formulovat tak, aby bylo číslo uvedeno dále v textu, nebo je třeba číslo zapsat slovně. Nižší čísla, zpravidla 0–10, se v textu nepíší číslem, ale slovně.

Příklad:

- *správně* – Padesát respondentů uvedlo, že docházejí na pravidelné preventivní prohlídky.
- *chybně* – 50 respondentů uvedlo, že docházejí na pravidelné preventivní prohlídky.

2.4.4 Pomlčka/spojovník

Zápis pomlčky a spojovníku patří v častým typografickým chybám. Je důležité tato znaménka odlišovat a nezaměňovat, každé má svoji odlišnou funkci v textu.

Spojovník (-) se používá k rozdělování slov na konci řádku, ke spojení ve složených výrazech, v přejatých slovech (e-mail), zápis ISBN nebo v předložkách s částicí „-li“. Spojovník není od textu oddělen mezerou.

Příklad – spojovník:

- *správně* – česko-anglický slovník
- *chybně* – česko – anglický slovník
- *správně* – Frýdek-Místek
- *chybně* – Frýdek – Místek
- *chybně* – Frýdek - Místek
- *správně* – musíme-li
- *chybně* – musíme - li
- *chybně* – musíme – li

Naproti tomu pomlčka (–) je až na výjimky z obou stran oddělena mezerou, je oproti spojovníku delší a textový editor ji během psaní textu sám vytvoří. Pomlčka nesmí zůstat osamoceně na konci nebo na začátku řádku. Již zmíněnou výjimkou je zápis číselného rozsahu „od–do“, kdy nejsou čísla od pomlčky oddělena mezerou. Rovněž chybné by bylo ve výrazu „od–do“ použít spojovník.

Příklad – pomlčka

- *správně* – Subfebrilie se pohybuje v hodnotách 37,0–37,9 °C
- *chybně* – Subfebrilie se pohybuje v hodnotách 37,0 – 37,9 °C
- *chybně* – Subfebrilie se pohybuje v hodnotách 37,0 - 37,9 °C
- *správně* – První volební období prezidenta Zemana bylo v letech 2013–2018.
- *chybně* – První volební období prezidenta Zemana bylo v letech 2013 – 2018.
- *správně* – Denní teplota se bude pohybovat v rozmezí 4–8 °C.
- *chybně* – Denní teplota se bude pohybovat v rozmezí 4 – 8 °C.

2.4.5 Předložky a spojky

Jednohláskové předložky (k, o, s, u, v, z) a spojky (i, a) nesmí zůstat osamoceně na konci řádku, proto se před ně vkládá tvrdá mezera.

2.4.6 Seznamy

Pro zpřehlednění textu je možné použít seznamy, číslované nebo s odrážkami. Je nutné pamatovat na to, aby v celém textu byla zachována jednotnost použitého způsobu členění seznamu. Tedy jeden typ odrážek nebo jeden typ číslování (číslem nebo písmenem).

Krátký text v seznamu začíná malým písmenem, na konci řádku je čárka a za textem poslední odrážky je tečka – viz příklad. Delší text v seznamu lze vypsát s počátečními velkými písmeny a s tečkou na konci.

Příklad:

Zažívací systém se skládá z:

- dutiny ústní,
- žaludku
- tenkého a tlustého střeva,
- slinivky břišní a jater.

2.4.7 Uvozovky

Vytvářejí se stiskem klávesy (jednotná pro horní i dolní uvozovky) a text uvnitř se neodděluje mezerou. Pokud je uvozený text uprostřed věty, píše se před uvozovkou mezera a za ní také. Zatočení uvozovek je možné si pamatovat dle tzv. pravidla 9966 neboli „“.

Příklad:

- *správně* – „Krevní skupiny objevil profesor Jan Jánský.“
- *chybně* – „Krevní skupiny objevil profesor Jan Jánský.“
- *správně* – Pro nechutenství existuje odborný termín, a sice „anorexie“.
- *chybně* – Pro nechutenství existuje odborný termín, a sice „anorexie.“

2.4.8 Mezery

Mezi slovy se vyskytuje pouze jedna mezera. Pokud je třeba odsadit text, využívají se tabulátory nebo styly textu. Používají se za interpunkčními znaménky, před a za pomlčkou (pozor na rozdělovník a mezeru).

Naopak se nepoužívají uvnitř závorek, před a za lomítkem a v případě použití rozdělovníku.

2.4.9 Závorky

Mezera se vkládá před otevírací a za uzavírací závorku.

Příklad:

- *správně* – Diagnostický proces rovněž zahrnuje zobrazovací metody (endoskopické, ultrazvukové).
- *chybně* – Diagnostický proces rovněž zahrnuje zobrazovací metody (endoskopické, ultrazvukové).
- *chybně* – Diagnostický proces rovněž zahrnuje zobrazovací metody(endoskopické, ultrazvukové).

2.4.10 Interpunkční znaménka

Za každé interpunkční znaménko (čárku, tečku, dvojtečku, otazník, vykřičník, středník, výpustka) se píše mezera. Vytvoření mezery před interpunkčním znaménkem nebo před i za ním je porušením typografických pravidel. Výjimkou je zápis desetinného čísla, v tomto případě se za čárkou mezera nevytváří.

Příklad:

- *správně* – Tenké střevo, které dosahuje délky 3–5 metrů, je důležité pro trávení a vstřebávání živin.
- *chybně* – Tenké střevo , které dosahuje délky 3–5 metrů ,je důležité pro trávení a vstřebávání živin.
- *chybně* – Tenké střevo, které dosahuje délky 3–5 metrů, je důležité pro trávení a vstřebávání živin.

a) dvojtečka

V běžném textu za dvojtečkou následuje mezera. Výjimkou, kdy se mezera netvoří, je např. poměr ředění, výsledky utkání, zápis časového údaje. Naproti tomu měřítko mapy se píše s mezerou před i za dvojtečkou.

Příklad

- *správně* – Tenké střevo má tři části: duodenum, jejunum a ileum.
- *chybně* – Tenké střevo má tři části : duodenum, jejunum a ileum.

- příklad – Naředil roztok v poměru 2:3 (chybně naředil roztok v poměru 2 : 3)
- příklad – Hokejový zápas skončil 3:4 (chybně „hokejový zápas skončil 3 : 4“)
- příklad – Vlak odjíždí ve 14:30 (chybně „vlak odjíždí ve 14 : 30“)
- příklad – Hledali jsme na mapě s měřítkem 1 : 25 000

b) výpustka

Označuje „tři tečky“. Pokud se jedná o výčet, pak následující po čárce oddělené od ní mezerou. Končí-li výpustkou věta, nepíše se již tečka ukončující větu (čtvrtá tečka).

Příklad

- *správně* – K biochemickému vyšetření krve patří ledvinný soubor, jaterní soubor, hladina metabolitů, tumorové markery, ...
- *chybně* – K biochemickému vyšetření krve patří ledvinný soubor, jaterní soubor, hladina metabolitů, tumorové markery,

2.4.11 Procenta

Zapisujeme-li procenta ve smyslu podstatného jména, odděluje se symbol „%“ od čísla mezerou. Má-li být zápis čten jako přídavné jméno, pak se mezi číslo a symbol „%“ mezera nepíše. Zápis může být oběma způsoby, nicméně musí samozřejmě odpovídat formulaci věty.

Příklad – podstatné jméno

- *správně* – Ideální tělesnou hmotnost nemá v současnosti více jak 52 % jedinců. (čteme „... jak padesát dva procent...“)
- *chybně* – Ideální tělesnou hmotnost nemá v současnosti více jak 52% jedinců. (věta by nedávala smysl, měla by se číst „... jak padesátdvaprocentní jedinců.“)
- *správně* – Sleva činila 12 %. (čteme „Sleva činila dvanáct procent“)
- *správně* – Volební účast činila 63 %. (čteme „Volební účast činila šedesát tři procent“)
- *chybně* – Volební účast činila 63%. (věta by nedávala smysl, měla by se číst „Volební účast činila šedesát tři procent“)

Příklad – přídavné jméno

- *správně* – U pokladny mi byla odečtena 12% sleva. (čteme „U pokladny mi byla odečtena dvanáctiprocentní sleva“)
- *správně* – Letos byla 3% nezaměstnanost. (čteme „Letos byla tříprocentní nezaměstnanost“)

2.4.12 Veličiny

Podobně jako u zápisu procent i zde záleží na formulaci vět, zda mezi číslem a veličinou vytvoříme nebo naopak nevytvoříme mezeru. Platí rovněž to, že, čteme-li text jako podstatné jméno, vytváříme mezi číslem a veličinou mezeru, čteme-li text jako přídavné jméno, pak se mezera nevytváří.

Stejným způsobem se zapisuje také věk – viz příklad.

Příklad

- *správně* – Pacient vážil 70 kg.
- *chybně* – Pacient vážil 70kg. (takto zapsané číslo by se četlo jako „sedmdesátikilový“)
- *správně* – Tělesná teplota činila 36,7 °C.
- *chybně* – Tělesná teplota činila 36,7°C.
- *chybně* – Tělesná teplota činila 36,7° C.
- *správně* – Přijatá 60letá pacientka vážila 60 kg.
- *chybně* – Přijatá 60-ti letá pacientka vážila 60 kg.
- *chybně* – Přijatá 60ti letá pacientka vážila 60 kg.
- *chybně* – Přijatá 60 – ti letá pacientka vážila 60 kg.
- *správně* – Byl odstraněný 30cm úsek střeva.
- *chybně* – Byl odstraněný 30 cm úsek střeva.
- *chybně* – Byl odstraněný 30 -ti cm úsek střeva.

2.4.13 Matematické symboly

a) krát

Pro zápis „krát“ se využívá znaménko „×“. Chybou je zápis pomocí písmene „iks“, pomocí hvězdičky (*) nebo tečky (.). Znaménko „×“ je možné vložit ze symbolů nebo jej vytvořit pomocí klávesové zkratky (Alt + 0215). V případě matematického vyjádření násobení se symbol odděluje z obou stran mezerou, v případě vyjádření násobku se mezera nepíše. Následující tabulka ukazuje správné a nesprávné zápisy v textu.

Tabulka 1: Zápisy symbolu „krát“

Správný zápis	Chybný zápis
Nové připojení je 5× rychlejší	Nové připojení je 5 × rychlejší
Nové připojení je pětkrát rychlejší	Nové připojení je pět krát rychlejší
Nové připojení je 5krát rychlejší	Nové připojení je 5 krát rychlejší
5 × 2 = 10	5×2=10

b) mínus, plus, děleno, rovná se

Rovněž tato znaménka mají svoje symboly. Pro vyjádření matematické úlohy jsou znaménka z obou stran oddělena mezerou. Výjimkou je zápis záporného čísla, zde se mezera nepíše.

Příklad:

- *správně* – $10 - 2 = 8$
- *správně* – Teplota klesla na -5 °C.

c) lomítko

Lomítko je rovněž symbol, který se neodděluje mezerou.

Příklad

- *správně* – Školní rok 2022/2023.
- *chybně* – Rychlost v obci je 50 km / h.

2.4.14 Zkratky

V textu je rovněž možné používat zkratky. Zkrácené slovo je často následované tečkou (např., atd., apod., ...), vyskytuje-li se zkrácené slovo v textu, následuje po tečce meze-
ra a věta pokračuje dále malým písmenem. Je-li toto zkrácené slovo na konci, píše se pouze jedna tečka.

Bez tečky se píše např. fce, bří, cca. Běžně používaným výrazem, který se zapisuje bez tečky a ve kterém se často dělá chyba, je slovo **viz** – **znamená rozkazovací způsob slovesa „vidět“**.

2.4.15 Akademické tituly

Akademické tituly se píše s tečkou a přesným řazením velkých a malých písmen (MUDr., RNDr. PhDr., JUDr., Ing., Mgr., Bc., MVDr., MDDr., ...).

Není-li titul doc. a prof. na začátku věty, píše se malým písmenem. Akademicko-
vědecké tituly Csc., DrSc., Ph.D. se píše za jménem a jsou oddělené čárkou.

Příklad

- prof. MUDr. Jan Pirk, DrSc.
- RNDr. Ing. František Vokurka, Ph.D.

2.5 Etické aspekty tvorby absolventské práce

V souladu se zákonnými ustanoveními ČR a s principy publikační etiky je povinné veškeré použité zdroje řádně citovat. Nepřípustné je doslovné opisování větších celků textu. Práce má mimo jiné prověřit autorovu schopnost prostudovat několik zdrojů a myšlenky z nich získané vyjádřit vlastními slovy a vlastním jazykem (parafráze = nepřímá citace). Za parafrázi se přitom nepovažuje změna jednoho nebo několika slov ve větě, záměna interpunkce za spojku atd.

Počet přímých citací (v textu označení uvozovkami, kurzívou a s uvedením strany v publikaci) není přesně stanoven, práce by jimi ale neměla být přesycena. Jejich použití je vhodné tehdy, chce-li autor uvést nějakou definici, chce-li srovnávat, komentovat nějaký předpoklad, ze kterého vychází práce atd.

Student do vytištěné práce přidává jako poslední přílohu doklad o procentuální shodě v antiplagiátorském systému. Přípustná shoda je do 10 % včetně. Vyskytne-li se shoda vyšší, záleží vždy na posouzení vedoucího absolventské práce, zda se jedná o shodu způsobenou např. přímými citacemi, vloženým plným zněním zákona apod.

Mlčenlivost a ochrana osobních údajů

Nezbytným etickým aspektem jakékoliv práce je také mlčenlivost a ochrana osobních údajů. Častými materiály pro zpracování ABP jsou různé formy osobní dokumentace, výpisy ze zdravotních záznamů, kazuistiky popisující konkrétní osoby nebo jiné materiály s obsahem citlivých údajů. Zde je nutná přísná anonymizace konkrétních jedinců. Rovněž nevhodné je uvádění křestního jména u dětí.

Ochrana osobních údajů je v ČR regulována zákonem č. 110/2019 Sb. O zpracování osobních údajů, který provádí nařízení EU 2016/679 (GDPR), a dalšími právními předpisy.

Jedná-li se o údaje získané prostřednictvím dalších osob nebo zařízení, je třeba vyžádat si jejich písemný souhlas ke zpracování a uveřejnění v ABP.

Stejným způsobem je třeba nakládat i s obrázky a fotografiemi konkrétního nemocného – i zde je třeba písemný souhlas s použitím a otištěním. U fotografií, na kterých by se nacházel obličej nemocného, doporučujeme jeho úpravu ke znemožnění případné identifikace nemocného.

3 Typy absolventských prací pro obor DVS a DDS

V této kapitole uvádíme jednotlivé možné typy ABP (kazuistika, průzkumná práce, teoreticko-praktická práce a edukace). U jednotlivých typů zmiňujeme blíže pouze ty kapitoly, které jsou odlišné od obecných pokynů, zmiňujeme specifika jednotlivých kapitol a podkapitol.

3.1 Kazuistika

Řazení kapitol a jejich číslování se neliší v tomto typu práce neliší od výše popsaného.

3.1.1 – 1 Úvod

V úvodu autor vypíše své důvody, proč se rozhodl pro tuto konkrétní práci, toto konkrétní onemocnění, vše může podložit statistickými údaji z oblasti problému, může zmínit případný vliv onemocnění na kvalitu života nemocných s daným onemocněním atd.

3.1.2 – 2 Cíle práce

Následně si stanoví a uvede 2–3 cíle, kterých chce dosáhnout. V tomto typu ABP se neuvádějí předpoklady (hypotézy).

3.1.3 – 3 Teoretická část

Teoretickou část práce je vhodné uvést stručnou anatomii a fyziologií orgánu (organové soustavy), kterou onemocnění postihuje. Následuje patofyziologie onemocnění (etiologie, rizikové faktory, klinický obraz, diagnostika, léčba, rehabilitace, prevence).

3.1.4 – 4 Praktická část

V metodice praktické části je popsána metoda ošetrovatelského procesu, zvolený ošetrovatelský model. Autor dále popíše způsob získání ošetrovatelské anamnézy. Tedy anamnestický rozhovor, dotazník, metody fyzikálního vyšetření sestrou, použití hodnotících stupnic a škál (např. stupnice dle Nortonové, Barthelův test...). Jednotlivé způsoby je vhodné nejen popsat, ale zdůvodnit také jejich výběr. Takto popsaná metodika by měla zabírat 1–2 strany.

Poté již následuje vlastní kazuistika „Ošetrovatelský proces u nemocného s...“ V úvodu této podkapitoly autor vypíše základní údaje o nemocném (pohlaví, den hospitalizace, pooperační den). Autor musí respektovat anonymitu svého pacienta, neuvádí konkrétní oddělení, nekonkretizuje dobu hospitalizace a další údaje, které by mohly vést k identifikaci nemocného. Údaje zde uvedené by se již neměl v dalších částech textu opakovat.

V podkapitole, kde autor uvádí plán ošetrovatelské péče, stanovuje ošetrovatelské diagnózy v celém znění:

- ošetrovatelská diagnózy, související faktory, projevy, určující znaky
- očekávané výsledky
- ošetrovatelské intervence
- charakteristika realizace ošetrovatelské péče, hodnocení poskytované ošetrovatelské péče, stavu nemocného atd.

Příklad vhodného členění praktické části:

4 Praktická část

4.1 Metodika

4.2 Ošetrovatelský proces u nemocného s Crohnovou chorobou

4.2.1 Ošetrovatelská anamnéza

4.2.2 Základní screeningové vyšetření sestrou

4.2.3 Posouzení současného stavu potřeb dle modelu Majory Gordonové

4.2.4 Plán ošetrovateľskej péče

5 Závěr

Podkapitolu diskuzi není třeba v tomto typu ABP uvádět.

Závěr

V závěru autor shrne o čem práce pojednává, k jakým výsledkům v práci dospěl, případná úskalí, se kterými se v práci potýkal, následná péče o nemocného, případně další vývoj jeho zdravotního stavu.

Závěr by měl zaujímat 1–2 strany.

Ostatní kapitoly práce jsou shodné s ostatními typy prací a s obecnými pokyny pro psaní absolventské práce.

3.2 Průzkumná práce

ABP průzkumného typu je založena na práci autora s větším počtem respondentů, následné zpracování údajů prověřuje autorovu schopnost analyzovat data a schopnost graficky je prezentovat.

Struktura práce je podobná výše uvedenému členění. Následující pokyny/rady jsou shodné napříč všemi obory, platí tak pro průzkumné práce na oboru DVS a DDS, ale i DFA, DZT a DZL.

3.2.1 – 1 Úvod

Viz výše uvedená kapitola 2.3.1 .

3.2.2 – 2 Cíle a předpoklady

V kapitole cíle práce a předpoklady (hypotézy) si autor na základě předchozího studia zdrojů vztahujících se k tématu vytyčí cíle práce. Ty by měly být jasně formulované, zápis se děje slovesem v infinitivu (např. popsat, zhodnotit...). Počet cílů je individuální, měly by ale vystihovat podstatu a záměr absolventské práce. Na druhou stranu velký počet cílů vede k rozmělnění tématu.

Předpoklady se formulují oznamovací větou. Pro následnou interpretaci a porovnání předpokladu a zjištěných údajů je vhodné, aby číselný údaj v předpokladu byl udáván číslem, nikoli pojmy „většina, menšina“ atd.

Hypotézy jsou výzkumné otázky, které zjišťují vztah mezi dvěma a více proměnnými. K hypotéze nulové je zapotřebí stanovit hypotézu alternativní, analýza dat se pak následně děje pomocí statistických testů (což není vyjádření relativní četnosti). Hypotézy se formulují u prací výzkumných.

Příklady předpokladu:

- Předpokládám, že $\frac{3}{4}$ respondentů budou preferovat léky per os
- Předpokládám, že $\frac{1}{4}$ respondentů má chronickou bolest
- Předpokládám, že samovyšetření prsu provádí více než 70 % respondentek z běžné populace a více než 90 % respondentek z řad zdravotních sester
- Předpokládám, že dotázaní budou snáze dodržovat dietní režim dle výměnných jednotek než klasickou diabetickou dietu.

Příklad hypotéz:

- H_0 = Hmotnost respondenta je v každou následující kontrolu během doby trvání PEGu shodná s hodnotou předcházející, hodnota BMI se nemění
- H_A = Hmotnost respondenta je v každou následující kontrolu během doby trvání PEGu rozdílná oproti hodnotě předcházející, hodnota BMI se mění.

3.2.3 – 3 Teoretická část

Teoretická část průzkumné práce je shodná s výše uvedeným. Důležité je, aby se autor neodklonil od tématu práce.

3.2.4 – 4 Praktická část

Praktická část se dělí do níže uvedených podkapitol.

3.2.4.1 – 4.1 Metodika

V metodice autor popíše veškeré metody své práce – dotazník, pozorování, škálování, interview atd. V případě dotazníku nebo rozhovoru charakterizuje soubor otázek a způsoby odpovědí. Pro dotazníkové šetření je vhodný počet respondentů 50. Nestandardizovaný dotazník by měl obsahovat alespoň 15 otázek, mimo otázky, které identifikují respondenta (věk, pohlaví, dosažené vzdělání...). Pro následnou analýzu se jako nejvhodnější jeví otázky uzavřeného typu, otevřené otázky jsou náročné na vyhodnocení.

Je-li praktická část vypracována pomocí nestandardizovaného rozhovoru, je třeba popsat podobně jako u dotazníku položky rozhovoru, způsob vedení rozhovoru.

Následuje popis výběru respondentů (náhodný výběr, záměrný výběr), počet oslovených respondentů, návratnost dotazníků, způsob distribuce dotazníků – elektronicky, osobně, korespondenčně. V závěru metodiky je třeba zmínit způsob analýzy a interpretace zjištěných údajů.

3.2.4.2 – 4.2 Charakteristika respondentů

Zde autor uvede počet respondentů, demografické údaje – věk, pohlaví, nejvyšší dosažené vzdělání, pracovní zařazení...

3.2.4.3 – 4.3 Výsledky průzkumu a jejich analýza (Analýza výsledků průzkumu)

Zde autor prezentuje svoje zjištěné údaje. Prezentuje je v tabulkách a grafech, ke kterým ještě připojí slovní popis zobrazeného stavu, bez úvah.

3.2.4.4 – 4.4 Diskuze

V diskuzi autor shrne celou problematiku, kterou řešil. Porovnává výsledky své práce s doposud známými fakty publikovanými v literatuře. Může rovněž komentovat dostupnost materiálů, přípravků... Autor vysvětlí zda dosáhl svých cílů, případně nedosáhl a proč. Popíše shodu nebo odlišnost se svými předpoklady.

3.2.5 – 5 Závěr

Stejně jako v jiných typech práce shrne celý obsah práce. V závěru je také vhodné uvést návrh dalšího postupu, řešení situace.

Ostatní kapitoly práce jsou shodné s ostatními typy prací a s obecnými pokyny pro psaní absolventské práce.

3.3 Teoreticko-praktická práce

Začátek práce je totožný s předchozími typy prací. I tento typ práce je uspořádán do dvou velkých celků.

První celek práce by měl zaujímat nejvíce 50 % celkového objemu práce a zahrnuje: úvod, cíle práce a předpoklady a teoretickou část. První celek je shodný s předchozími typy prací, proto se jím nadále nebudeme věnovat.

Druhá část práce zaujímá dalších minimálně 50 % celkového objemu práce a zahrnuje: praktickou část (součástí je metodika, charakteristika respondentů, výsledky práce a jejich analýzu, diskuzi) a závěr.

3.3.1 Praktická část

3.3.1.1 – 4.1 Metodika

Autor popisuje metody použité v praktické části. Typickou metodou je např. využití kazuistik. Jejich optimální množství je individuální, ideálně v počtu 5–10, není vhodný jejich velký počet. Důležité je zde uvedení osnovy kazuistiky (u všech respondentů musí být osnova stejná se zachovaným pořadím jednotlivých kroků!). K dalším metodám, které zde autor zmiňuje, můžeme zařadit zjišťování údajů rozhovorem, pozorováním, ze zdravotnické dokumentace, výsledků vyšetření atd.

Tento typ práce může také využít pro realizaci praktické části mini průzkum nebo mini dotazník (s omezeným množstvím položek, např. 10 položek s následným vyhodnocením). Z něhož pak může vycházet např. tvorba edukačního plánu, režimových opatření atd. pro zkoumanou skupinu.

3.3.1.2 – 4.2 Charakteristika respondentů/klientů

Tato část je opět shodná s prací průzkumného typu, viz kap. 3.2.4.2 .

3.3.1.3 – 4.3 Výsledky práce a jejich analýza

V této podkapitole popisuje autor stanovenou problematiku u jednotlivých respondentů formou krátkých kazuistik. Výsledkem je popis reakcí respondentů (nemocných) na použitou metodu, jejich problémy, pocity, otázky, které je nejvíce tíží. Takto uváděné kazuistiky nemusí být jen ošetrovatelské (plán ošetrovatelské péče, tak jako ABP typu kazuistika – viz kapitola 3.1), ale mohou být i psychologické a pedagogické.

3.3.1.4 – 4.4 Diskuze

V diskuzi autor shrnuje celou v práci řešenou problematiku. Může komentovat např. dostupnost materiálů a jejich obtížnost pro studium i zpracování, srovnává názory, se kterými se setkal v různých zdrojích. Může se zamýšlet nad aktuálností řešení, vyvozuje závěry z jím shromážděných údajů.

3.3.2 – 5 Závěr

I tato kapitola je podobná výše uvedeným kapitolám. Není tedy třeba o ní dále pojednávat.

Ostatní kapitoly práce jsou shodné s předchozími typy prací a s obecnými pokyny pro psaní absolventské práce.

3.4 Edukace

Edukace pochází z latinského slova educare (učit, vychovávat). V kontextu zdravotnictví to znamená doplnění potřebných informací nemocnému tak, aby byl schopen sám se o sebe postarat, aby byl schopen dodržovat nutně nastavený léčebný režim. Jedná se tedy o poskytnutí informací o onemocnění a léčebném režimu na základě kompetencí všeobecné sestry, zprostředkování zkušenosti jiných nemocných (např. kontakt na svépomocné skupiny), předávání brožur, naučení techniky (např. ošetřování stomie, aplikace inzulínu...). Další informace k edukacím – viz předmět Edukace v ošetrovatelství, Základy pedagogiky a edukace.

Edukačně zaměřené práce se mohou zaměřit obecně na edukační proces při některém onemocnění (např. edukace nemocných s Crohnovou chorobou) nebo přímo na edukaci konkrétního pacienta s konkrétní nemocí (např. edukace nemocného s Crohnovou chorobou). Téma by nemělo být zvolené příliš široce, rovněž poměrně vzácného onemocnění může být spojeno s obtížným sháněním vhodného edukanta.

Začátek práce je totožný s předchozími typy prací. První celek práce by měl zaujímat nejvíce 50 % celkového objemu práce a zahrnuje: úvod, cíle práce a teoretickou část.

Druhá část práce zaujímá dalších minimálně 50 % celkového objemu práce a zahrnuje edukační proces a vytvoření edukačního materiálu v souvislosti s teoretickými východisky v teoretické části práce.

3.4.1 – 4.1 Metodika

Podkapitola metodika popisuje i v tomto typu práce metodologii praktické části, ve které je uveden edukační proces.

3.4.2 – 4.2 Edukační proces

V dalších podkapitolách je uveden edukační proces, který zohledňuje všechny fáze edukace a využívá edukační diagnózy dle NANDA II. Taxonomie. V případě skupiny pacientů jsou ošetrovatelské diagnózy nastaveny obecně, podle toho, jaké by se mohly vyskytnout. V případě konkrétního pacienta a jeho edukace vycházejí stanovené ošetrovatelské diagnózy z pacientovy anamnézy a analýzy jeho potřeb.

Edukační plán by měl obsahovat počet plánovaných setkání a jejich náplň, dále pak typy vzdělávacích cílů (kognitivní, afektivní, psychomotorické, behaviorální), čas trvání jednotlivých setkání, použité metody a pomůcky. Součástí plánu by mělo být rovněž to, zda se bude jednat o skupinovou nebo individuální formu edukačního setkání. Výběr vhodného pacienta je spojen s jeho souhlasem, ideálně písemným souhlasem. V tomto případě se souhlas nebude vsívat do samotné absolventské práce, ale student jej dodá zvlášť. I v tomto typu práce musí student respektovat anonymitu svého/svých pacientů, neuvádí oddělení, dobu hospitalizace a další údaje, které by mohly vést k identifikaci nemocného.

Z každého edukačního setkání vzniká písemný zápis, který koresponduje s edukačním plánem.

3.5 *Rešeršní typ práce*

Rovněž tento typ práce se řídí obecnými pokyny, jak již bylo nastíněno výše. Rozdíllem je to, že neobsahuje metodiku ani diskuzi.

Praktická část rešeršního typu práce obsahuje např. přehled vybraných přípravků, dávkování, lékových forem, zjištěných metod atd.

Součástí mohou být tabulky a obrázky, oboje ideálně vlastní. Jsou-li přejaté, je samozřejmě citování jejich zdroje!

4 Typy absolventských prací pro obor DFA

Záměrem absolventské práce u oboru DFA může být objev zákonitostí, zobecnění, vytvoření systému/přehledu přípravků, ověření hypotéz nebo nalezení optimálního postupu.

Struktura absolventských prací je shodná s výše uvedenými a nebudeme je zde dále zmiňovat.

4.1 Průzkum

Pokyny pro průzkumné práce viz kapitola 3.2. Podobně jako u průzkumným prací ostatních oborů i zde autor stanoví problém, následně formuluje hypotézy/předpoklady, testuje je, následně vyhodnocuje data a vytváří závěr ze získaných údajů.

4.2 Rešeršní typ práce

Rovněž tento typ práce se řídí obecnými pokyny, jak již bylo nastíněno výše. Rozdíl je to, že neobsahuje metodiku ani diskuzi.

Praktická část rešeršního typu práce obsahuje např. přehled vybraných přípravků, dávkování, lékových forem, zjištěných metod atd.

Součástí mohou být tabulky a obrázky, oboje ideálně vlastní. Jsou-li přejaté, je samozřejmě citování jejich zdroje!

5 Typy absolventských prací pro obor DZL

Absolventské práce v oboru Diplomovaný zdravotní laborant mohou být typu teoreticko-praktické práce a průzkum. V následujících podkapitolách jsou uvedené odlišnosti od výše popisovaných typů u jiných oborů.

5.1 Průzkumná práce

Průzkumná práce – viz kapitola 3.2

5.2 Teoreticko-praktická práce

První polovina práce je stejná se všemi ostatními typy i teoreticko-praktickou prací u jiných oborů.

Praktická část obsahuje následující podkapitoly.

5.2.1 – 4.1 Metodika

Autor popisuje metody použité v praktické části. Pokud autor provádí experimentální práci, popíše detailně provedenou analýzu nebo analýzy i s přesnými podmínkami měření či inkubacemi, složení roztoků nebo činidel, popř. popis komerční soupravy.

V případě použití statistického zhodnocení dat je potřeba použité statistické metody také popsat.

5.2.2 – 4.2 Charakteristika studovaného materiálu nebo posbíraných, již naměřených dat

V případě experimentální práce popíše autor v této podkapitole veškerý studovaný materiál (zdroj materiálu, stáří, popřípadě skladování materiálu, podmínky skladování atd.).

U statistické práce autor postupuje obdobně.

5.2.3 – 4.3 Výsledky práce a jejich analýza

V této podkapitole autor zpracuje výsledky svých měření do přehledných tabulek a grafů, popřípadě dále zanalyzuje a slovně popíše tyto výsledky.

Podobně autor postupuje i u výsledků ze statistického zpracování posbíraných dat.

5.2.4 – 4.4 Diskuze

V diskuzi autor shrnuje celou v práci řešenou problematiku. Může komentovat např. dostupnost materiálů, obtížnost studia a zpracování, srovnává názory, se kterými se setkal v různých zdrojích. Může se zamýšlet nad aktuálností řešení, vyvozuje závěry z jím shromážděných údajů.

5.3 Rešeršní typ práce

Rovněž tento typ práce se řídí obecnými pokyny, jak již bylo nastíněno výše. Rozdíl je to, že neobsahuje metodiku ani diskuzi.

Praktická část rešeršního typu práce obsahuje např. přehled vybraných přípravků, očkovacích látek, komerčních souprav, zjištěných metod atd.

Součástí mohou být tabulky a obrázky, oboje ideálně vlastní. Jsou-li přejaté, je samozřejmě citování jejich zdroje!

6 Typy absolventských prací pro obor DZT

Absolventské práce v oboru Diplomovaný zubní technik mohou být typu kazuistika a průzkum. V následujících podkapitolách jsou uvedené odlišnosti od výše popisovaných typů u jiných oborů.

6.1 Teoreticko-praktická práce

6.1.1 – 1 Úvod

V úvodu autor vypíše své důvody, proč se rozhodl pro tuto konkrétní práci, toto konkrétní onemocnění, problém konkrétního nemocného/klienta. Může zmínit případný vliv onemocnění/problému na kvalitu života nemocných s daným onemocněním/problémem atd.

6.1.2 – 2 Cíle práce

Následně si autor stanoví a uvede 2–3 cíle, kterých chce dosáhnout.

6.1.3 – 3 Teoretická část

Teoretická část práce sumarizuje teoretická východiska k praktické části absolventské práce. Je-li vhodné, je možné tedy uvést stručnou anatomii a fyziologii, následně patofyziologii onemocnění (etiologie, rizikové faktory, klinický obraz, diagnostika, léčba, rehabilitace, prevence). V případě zhotovování náhrad, je možné v teoretické části uvést způsoby provedení, používané materiály atd., jejich výhody a nevýhody.

6.1.4 – 4 Praktická část

V metodice praktické části je popsána metoda tvorby praktické části absolventské práce. Takto popsaná metodika by měla zaujímat 1–2 strany.

Vlastní kazuistika pak popisuje samotného klienta, jeho problém/onemocnění. Součástí je řešení (tedy postup řešení jeho problému, pracovní postup při zhotovení např. zubní náhrady atd.)

6.2 Průzkum

ABP průzkumného typu je založena na práci autora s větším počtem respondentů, následné zpracování údajů prověřuje autorovu schopnost analyzovat data a schopnost graficky je prezentovat. Struktura práce a její charakteristika – viz kapitola 3.2.

6.3 Rešeršní typ práce

Rovněž tento typ práce se řídí obecnými pokyny, jak již bylo nastíněno výše. Rozdílem je to, že neobsahuje metodiku ani diskuzi.

Praktická část rešeršního typu práce obsahuje např. přehled vybraných materiálů, zjištěných metod atd.

Součástí mohou být tabulky a obrázky, oboje ideálně vlastní. Jsou-li přijaté, je samozřejmě citování jejich zdroje!

7 Hodnocení a obhajoba absolventské práce

7.1 Hodnocení absolventské práce

Po odevzdání je absolventská práce zhodnocena vedoucím práce a oponentem. Své hodnocení zaznamenávají do posudku absolventské práce. V posudku vedoucí práce hodnotí aktivitu studenta při tvorbě absolventské práce, průběžné konzultace, obsahovou stránku práce, grafickou a formální stránku práce. Oponent ve svém posudku hodnotí stejné posuzované aspekty s výjimkou aktivity studenta. V posudku rovněž oba posuzovatelé pokládají doplňující otázky nebo úkoly, na které je vhodné se k obhajobě připravit. Součástí posudku je doporučení/nedoporučení k obhajobě a je navržena klasifikace k obhajobě. Je na místě znovu zdůraznit, že hrubé pravopisné, gramatické či stylistické chyby snižují úroveň práce bez ohledu na věcný obsah a nebudou připuštěny k obhajobě.

7.2 Obhajoba absolventské práce

Samotná obhajoba ABP je časově omezena na 20 minut. V tuto dobu student informuje o své absolventské práci, odpovídá na otázky kladené vedoucím práce, oponentem a členy zkušební komise.

K obhajobě si student připraví přiměřeně dlouho prezentaci, ideálně v PowerPointu. Při tvorbě prezentace volí vhodný styl, velikost písma, pozadí atd. Při obhajobě se hodnotí

rovněž připravenost studenta, jeho verbální i neverbální projev (intonace, rychlost projevu, správné jazykové výrazy), reakce na otázky kladené členy zkušební komise.

Výsledná klasifikace z obhajoby ABP zahrnuje navrženou klasifikaci v obou posudcích a klasifikaci samotné obhajoby ABP.

8 Příklady citování v absolventské práci

8.1 Přímá a nepřímá citace

8.1.1 Přímá (doslovná) citace

Přímá citace, citováno formou „jméno-datum“ (Harvardský systém)

„*Ulcus molle je venerické onemocnění, vyznačující se genitálními vředy s tříselnými abscesy.*“ (Resl, 1997, s. 52)

Přímá citace, citováno formou číselných odkazů

„*Ulcus molle je venerické onemocnění, vyznačující se genitálními vředy s tříselnými abscesy.*“ (1, s. 52)

8.1.2 Nepřímá citace (parafráze)

Nepřímá citace, citováno formou „jméno-datum“ (Harvardský systém)

Obezita bývá definována jako stav, při kterém dochází k nerovnoměrnému příjmu a výdeji energie, což vede ve svém důsledku k nadměrnému hromadění rezervního tuku (Klener, 1998).

Hyperkortizolismus – produkce kortizolu je zvýšená a jeho hladina koreluje s tělesnou hmotností (Rath, 1987). Vyšší hladina kortizolu následně zhoršuje necitlivost tkání na inzulín a vede u mužů ke snížení hladiny androgenů, u žen k poruchám menstruačního cyklu a plodnosti (Svačina, 2003).

Spolu s obezitou androidního typu, DM 2. typu a hyperlipoproteinémií vytváří již zmíněný metabolický syndrom (Hainer, 1997).

Nepřímá citace, citováno formou číselných odkazů:

V literatuře jsou mezi indikujícími onemocněními na předních místech neurologické nemoci spojené s dysfagií, zejména CMP, demence nejrůznější etiologie a malignity. (1, 2, 3, 4) Z nádorových onemocnění nemocného k výkonu nejčastěji indikují malignity v oblasti hlavy a krku, které jsou díky známým anatomicko-fyziologickým poměrům logicky spojené se skutečnou nebo potenciální poruchou příjmu potravy, s následným rozvojem nebo prohloubením stávající malnutrice. (5, 6)

Samotná implantace PEGu je v současnosti více či méně rutinním zákrokem, který je při dodržení veškerých, odbornými společnostmi doporučovaných, postupů relativně jednoduchý a bezpečný (spojený s nízkou mortalitou související s výkonem). (1)

8.2 Příklady citačních odkazů a bibliografických citací

8.2.1 Citační odkazy formou „jméno-datum“ (Harvardský systém)

Cituje-li autor použité zdroje touto formou, uvádí je v kulatých závorkách za citovaným úsekem textu. V seznamu zdrojů jsou pak tyto zdroje řazeny dle abecedního pořadí dle příjmení prvního z autorů. V tomto případě je možné zdroje v seznamu rozdělit na knižní, časopisecké, elektronické zdroje.

Forma „jméno-datum“ (Harvardský systém) a příslušná podoba bibliografické citace:

Obezita bývá definována jako stav, při kterém dochází k nerovnoměrnému příjmu a výdeji energie, což vede ve svém důsledku k nadměrnému hromadění rezervního tuku (Klener, 1998).

Hyperkortizolismus – produkce kortizolu je zvýšená a jeho hladina koreluje s tělesnou hmotností (Rath, 1987). Vyšší hladina kortizolu následně zhoršuje necitlivost tkání na inzulín a vede u mužů ke snížení hladiny androgenů, u žen k poruchám menstruačního cyklu a plodnosti (Svačina, 2003).

Spolu s obezitou androidního typu, DM 2. typu a hyperlipoproteinémií vytváří již zmíněný metabolický syndrom (Hainer, 1997)

Zdroje:

HAINER, Vojtěch, Marie KUNEŠOVÁ et al., 1997. *Obezita*. Praha: Galén. ISBN 80-85824-67-1

KLENER, Pavel et al., 1998. *Vnitřní lékařství IV*. Praha: Karolinum, ISBN 80-7184-456-X

RATH, Ratmír. 1987. *Patogeneze a terapie obezity*. Praha: Avicenum.

SVAČINA, Štěpán a Alena BRETŠNAJDROVÁ, 2003. *Cukrovka a obezita*. Praha: Maxdorf. ISBN 80-85912-58-9

8.2.2 Citační odkazy formou číselných odkazů

Cituje-li autor použité zdroje touto formou, uvádí číselný údaj rovněž v kulatých závorkách za citovaným úsekem textu. Číslo jednotlivým zdrojům autor přiřazuje podle toho, v jakém pořadí je v textu cituje, např. první zdroj dostává číslo 1, druhý 2... . Číslo zdrojů nerespektují abecední řazení, seznam zdrojů je řazen dle matematické posloupnosti. Nevhodné je v tomto případě členění seznamu na knižní, časopisecké, elektronické zdroje, protože čísla zdrojů by byla zpřeházena.

Forma číselných odkazů a příslušná podoba bibliografické citace:

V literatuře jsou mezi indikujícími onemocněními na předních místech neurologické nemoci spojené s dysfagií, zejména CMP, demence nejrůznější etiologie a malignity. (1, 2, 3, 4)
Z nádorových onemocnění nemocného k výkonu nejčastěji indikují malignity v oblasti hlavy a krku, které jsou díky známým anatomicko-fyziologickým poměrům logicky spojené se skutečnou nebo potenciální poruchou příjmu potravy, s následným rozvojem nebo prohloubením stávající malnutrice. (5, 6)

Samotná implantace PEGu je v současnosti více či méně rutinním zákrokem, který je při dodržení veškerých, odbornými společnostmi doporučovaných, postupů relativně jednoduchý a bezpečný (spojený s nízkou mortalitou související s výkonem). (1)

Zdroje:

1. KOHOUT, Pavel a Lubomír SKLADANY. *Perkutánní endoskopická gastronomie a její místo v algoritmu umělé výživy*. Praha: Galén, 2002. ISBN 80-7262-191-2
2. BENEŠ, Petr. *Základy umělé výživy*. Praha: Maxdorf, 1999. ISBN 80-85800-71-3
3. GROFOVA, Zuzana. *Nutriční podpora*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1868-2
4. KŘEMEN, J., E. KOTRLÍKOVÁ, Š. SVAČINA et al. *Enterální a parenterální výživa*. Praha: Mladá fronta, 2009. ISBN 978-80-204-2070-1
5. ZADÁK, Zdeněk. *Výživa v intenzivní péči*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2844-5
6. ZADÁK, Zdeněk, *Vybrané kapitoly z metabolismu a klinické výživy*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1997. ISBN 80-7184-433-0

9 Seznam zkratk

ABP – Absolvenská práce

DDS – Diplomovaná dětská sestra

DFA – Diplomovaný farmaceutický asistent

DVS – Diplomovaná všeobecná sestra

DZL – Diplomovaný zdravotní laborant

DZT – Diplomovaný zubní technik

10 Seznam revizí

Číslo revize	Datum revize	Obsah revize
---	08/2014	vydání dokumentu
01	03/2018	oprava drobných chyb ve stylování textu dokumentu oprava příkladů citací v kap. 8.2.1 a 8.2.2 vložení loga školy na první stranu dokumentu změna v Příloze 3 vytvoření seznamu revizí doplněny informace o anotaci absolventské práce
02	11/2019	odstraněno logo na titulním listu tohoto dokumentu drobná úprava v textu prvního odstavce kap. 2.3
03	03/2023	doplnění o typografická pravidla doplněny pokyny k absolventským pracím ostatních oborů VOŠ doplněna kap. 7 další drobné úpravy

Přílohy:

Příloha 1 Desky pevné vazby absolventské práce

Příloha 2 Titulní list (1. list)

Příloha 3 Registrace absolventské práce (2. list)

Příloha 4 Čestné prohlášení (3. list)

Příloha 5 Konzultační list

Absolventská práce

<rok>

<jméno a příjmení>

orámovaná plocha = formát A4 = list kancelářského papíru

Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola
Komenského 234, Hradec Králové

<název absolventské práce>

<typ práce>

Autor: <jméno autora>
Vedoucí práce: <jméno vedoucího práce>
Studijní obor: <obor>
Rok: <rok>

orámovaná plocha = formát A4 = list kancelářského papíru

Žádost o registraci absolventské práce

Jméno a příjmení:

Ročník:

Obor:

Název práce – téma: (česky)

Název práce – téma: (anglicky)

Anotace

Vedoucí absol. práce:

Pracoviště u externích vedoucích: (přesná adresa)

Souhlas vedoucího práce – podpis:

V dne

_____ **podpis studenta**

V Hradci Králové dne

_____ **podpis ředitelky školy**

VÍME, CO VE VÁS JE.

Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Hradec Králové, Komenského 234,
+420 495 075 111 • zshk@zshk.cz • www.zshk.cz • IČO: 00581101 • DIČ: CZ00581101

orámovaná plocha = formát A4 = list kancelářského papíru

Příloha 4 Čestné prohlášení (3. list)

Prohlašuji, že jsem absolventskou práci vypracoval/a samostatně a všechny použité písemné i jiné informační zdroje jsem řádně citoval/a. Jsem si vědom/a, že doslovné kopírování cizích textů v rozsahu větším než je krátká doslovná citace je hrubým porušením autorských práv ve smyslu zákona 121/2000 Sb., je v přímém rozporu s interním předpisem školy a je důvodem pro nepřipuštění absolventské práce k obhajobě.

V Hradci Králové , <datum>

<podpis>

<jméno a příjmení>

orámovaná plocha = formát A4 = list kancelářského papíru

Konzultace k absolventské práci

Student:

Téma absolventské práce:

Studijní skupina:

Školní rok:

Vedoucí absolventské práce:

Datum konzultace	Obsah konzultace	Podpis studenta	Podpis vedoucího práce

VÍME, CO VE VÁS JE.

Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Hradec Králové, Komenského 234,
+420 495 075 111 • zshk@zshk.cz • www.zshk.cz • IČO: 00581101 • DIČ: CZ00581101

orámovaná plocha = formát A4 = list kancelářského papíru